

ΕΡΩΤ.: 'Η πρόσφατη φοιτητική άναταραχή είχε πολύ μεγάλη άπήχηση. Είναι ή άναταραχή αυτή μία νέα φάσις άντιστάσεως ή πρόκειται άπλώς για συμπτώματα της ύσπαρσεκείας που είναι κοινή στους δυτικούς σπουδαστές;

ΑΠΑΝΤ.: 'Η έξέγερση των φοιτητών όφείλεται στην άπόφασι τον να μην άνεχθούν την χιτλεροποίηση των 'Ελληνικών Πανεπιστημίων. Είναι γνωστά τα μέτρα που πήρε τό στρατιωτικό καθεστώς για να ύποφυλώση τα άνώτατα 'Εκπαιδευτικά 'Ιδρύματα, τους Καθηγητές και τους Φοιτητές. Δέν χρειάζεται, έπομένως, να τα άπαρριθμώ. Για ένα όμως πρέπει να γίνη έξαίρεση. Γιατί είναι τό πιο χαρακτηριστικό. Μέ τό Ν.Δ. 1347 της 10-2-73 άνώπατος άρχων στα Πανεπιστήμια, έκείνος που άποφασίζει για την τύχη του φοιτητή, δέν είναι πια ό Πρύτανης, ή Σύγκλητος, οι Καθηγητές, ούτε άκόμα τό 'Υπουργέον της Παιδείας. Είναι ό καταδότης. Στην πρωτοβουλα και τίς άνέλεγχτες πληροφορίες του στηρίζεται ό 'Υπουργός 'Εθνικής 'Αμύνης για να εκδώση την άπόφασή του για την έπιστράτευση, για την καταδίκη όηλαδή του φοιτητή σε πνευματικό θάνατο. 'Απόδειξη ή έπιστράτευση των 90 και πλέον φοιτητών τίς τελευταίες αυτές μέρες. 'Αλλά ό καταδότης έχει γένει ό άποφασιστικός παράγων και για την τύχη των Καθηγητών. Παράδειγμα ή περίπτωση του κ. Ν. 'Αθανασιάδη, Καθηγητή του Ε.Μ.Π., που τέθηκε σε διαθεσιμότητα, βάσει άλλων καταγγελιών, οι όποτες έγιναν δεκτές χωρίς καμμία διερεύνησι.

'Ετσι, για πρώτη φορά, στην ιστορία του όλοκληρωτισμού ό καταδότης άναγκάζεται έπίσημα σαν ύπατο όργανο της 'Ανώπατης 'Εκπαιδεύσεως.

'Εξ αίτιας αυτής άκριβώς της πρωτάκουστης καινοτομίας, όπως και για τα άλλα μέτρα άσφυκτικής καταπίεσεως, έχουν έξεγερθεί οι 'Ελληνες φοιτητές.

'Ο άγώνας τους, όπως βλέπετε, είναι άγώνας για τίς πιο βασικές άξίες του πολιτισμού μας. Τα προβλήματα που συνταράσσουν τους φοιτητές των έλευθέρων χωρών άνήκουν προφανώς σε άλλη κατηγορία. Και οι διεκδικήσεις τους άποτελούν άδιανόητη σήμερα πολυτέλεια για τους 'Ελληνες συναδέλφους τους.

ΕΡΩΤ.: 'Ο Πρωθυπουργός κατηγορήσε τους τίους κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους ότι βρίσκονται πίσω από τίς φοιτητικές άκρότητες. Είναι πράγματι αυτές τμήμα ενός γενικώτερου "προγραμματισμένου" κινήματος;

ΑΠΑΝΤ.: Τό φοιτητικό κίνημα ξεπήδησε αύθόρμητα από τη ψυχή της φοιτητικής νεολαίας της 'Ελλάδος. Δέν όφείλεται ούτε σε ύποκινήτες, ούτε σε καθοδηγητές. 'Ισχυρισμοί για τό αντίθετο είναι άνακριβείς και στεροφούνται σοβαρότητος.

Δέν είναι, πράγματι, σοβαρή ή άπόπειρα να άποδοθη ή έξέγερ-

ση των φοιτητών της Νομικής σ' ένα βασιλόφρονα και θέσσερις κομμουνιστές φοιτητές-ταραξίες. Αυτή η "βασίλοκομμουνιστική" συμμαχία είναι κακόγουστη και σά σάλληφι.

Άλλα αναφέρθηκε σόν υποκινητής και καθοδηγητής του φοιτητικού κινήματος και ο πολιτικός κόσμος.... Ήν είχε νά προσάει κανείς κάτι έναντιον του πολιτικού κόσμου θά ήταν πώς καθυστέρησε πάρα πολύ νά εκδηλώσει τή συμπάθειά του προς τους αγωνιζόμενους φοιτητές. Έξχι πριν από 35 μέρες άκόμη, έκτος από μία όψησι συμπάσεως του κ. Π. Κανελλόπουλου πρό μνηών και μία δική μου στις άρχες του Φεβρουαρίου, ο πολιτικός κόσμος άπέφυγε νά εκδηλωσεί, γιά νά μή δώσει εύκολο πρόσχημα σ' όσους ήθελαν νά διαβάσουν τό φοιτητικό κίνημα. Έδνο τίς τελευταίες βδομάδες, όταν οι φοιτητικές εκδηλώσεις και τά μέτρα βίας έναντιον τους συνεκλόνησαν τό πανελλήνιο, τότε και μόνο οι Έλληνες πολιτικοί αισθάνθηκαν έπιτακτική τήν άνάγκη νά λήσουν τήν άπόφασή τους.

Άλλα πέρα άπ' αυτό, η κατηγορία κατά του πολιτικού κόσμου (ότι είναι υπάτιος της φοιτητικής εξέγερσεως) άποτελεί κρυφαλέα αντίφαση σ' όσα μέχρι σήμερα υποστήριζε τό καθεστώς. Μέχρι χθές πράγματι ο πολιτικός κόσμος, κατά τό καθεστώς, ήταν πεθαμένος. Έξχι χθές ήταν τελεστικά καταδικασμένος στή συνέλωση του λαού μας, γιατί ήταν φαύλος και διεφθαρμένος. Πώς έχει συντελεσθεί σήμερα ή έντυπωσιακή αυτή νεκρανάσταση; Καί πώς άπότομα ο πολιτικός κόσμος έγινε ο καθοδηγητής της συνέδησεως της φοιτητικής νεολαίας, του ύγιεστερου τμήματος του λαού μας; Η αντίφαση είναι καταλυτική γιά τή λογική συνέπεια των στρατοκρατών. Άλλα δέν είναι ουχανάλυτικά άνεξήγητη. Ο πολιτικός κόσμος άποτελεί τή ζωντανή έκδήμηση της λαϊκής κυριαρχίας, που κατέβησαν. Καί γι' αυτό, κάθε φορά που τρέμει τό έδαφος κάτω από τά πόδια τους, αισθάνονται τήν άνάγκη νά στραφούν έναντιον του. Καί νά τόν άπειλήσουν ότι θά τόν συντρίψουν! Αύτόν τόν... πεθαμένον! Είναι δλ' αυτό μία άσυνελέγητη έκδήλωσι του άγχους που τόυς κατέχει, γιά τήν άκατάλυτη όδωμή της λαϊκής κυριαρχίας, που όπω καταλαβαίνουν ήδη-μπορεί νά φιωσεί προσωρινά, ούδέποτε όμως νά συντριβεί όριστικά.

ΕΡΩΤ.: Σύμφωνα μέ τους ισχυρισμούς της κυβερνήσεως, ή Έλλάς άπολαμβάνει μία άνευ προηγουμένου εύμερσία.

ΑΠΑΝΤ.: Τήν ποιότητα της εύμερσίας που περνών οι Έλληνες, τήν ξέρουν καλύτερα από κάθε άλλον οι Έότοι. Η γνώση, τους πάντως είναι πολύ διαφορετική, από τήν εικόνα που όδόνουν οι έπίσημοι αριθμοί.

Όπωςόποτε τό περίφημο "οικονομικό θαύμα" των τελευταίων έξη έτών στηρίχθηκε σέ δυό βάσεις: Πρώτα, σόν υπερδανεισμό από τό έξωτερικό μέσα σ' έξη χρόνια οι όποχρεώσεις μας προς τίς ξένες χώρες έχουν περίπου τριπλασιασθεί. Είναι ένα φαινόμενο που δέν έχει προηγούμενο στήν ιστορία των Εύρωπαϊκών λαών. Δεύτερο, στή συστηματική προσφυγή στήν πληθωριστική πολιτική. Μέσα στή έξη χρόνια, πράγματι, ή ρευστότητα της οικονομίας αύξήθηκε τρεις φορές. Μοιραία συνέπεια και των δυό αυτών έξελίξεων ήταν ή αύξηση των τιμών, τήν όποία δέν μπορούν πιά νά άποκρύψουν ούτε οι έπίσημοι τιμέριθμοι. Καί φυσικά ή αύξηση αυτή θά ένταθεί στό άμεσο μέλλον, ύστερα από τή δευτέρα ύποτίμηση του δολλαρίου, που άναγκάσθηκε νά άκολουθήσει ή δραχμή, ή όποια παρ' όλα αυτά θά παραμείνει πάντοτε.... τό σταθερότερο νόμισμα σόν κόσμο! Η έντονη αύξηση των τιμών προκάλεσε ήδη τήν έκδή-

λη δυσφορία, που θα επιταχθεί άκομα περισσότερο, όσο περισσότερο θα φαλιόει
εται ή αγοραστική άξια των εισοδημάτων των μισθοσυντηρητών. Περιστόν να μ
λίσουμε, στο σημείο αυτό, για τον "Έλληνα άγρότη, που έχει κληθεί να σηκώ
σει τό βάρος της συγκρατήσεως των τιμαρτίμων με την καθήλωση των τιμών τώ
δικών του προτόντων. "Η θέση του είναι, χωρίς περιστροφές, άπελπιστική.

Για τό μέλλον της χώρας, έξ έλλου, ό υπερφαναρισμός άποτελεί ήδη
άγχος. Πώς θα άποπληρωθούν τά όικονομικά όφείλα, που πήραμε άπό τό έξωτερικό
όταν ένα μεγάλο μέρος τους χρησιμοποιήθηκε για καθαρά καταναλωτικές άνάφ-
κες;

"Ότοι, τόσο για τό άμεσο, όσο και για τό άπώτερο μέλλον της έλ
ληνικής οίκονομίας οι προοπτικές έπαυσαν να είναι αισιόδοξες... Καί στον
οίκονομικό τομέα, έπομένως, ό μήνας του μέλιτος έχει περάσει άνεπιστρεπτό
για τό καθέστώς.

ΕΡΩΤ.: "Η έλληνική όρθόδοξη "Εκκλησία έδωσε όλη της την ύποστήριξη στο
καθεστώς. "Έχει τουτό ζωτική σημασία ή όχει

ΑΠΑΝΤ.: Πράγματι ή "Εκκλησία της "Ελλάδος άπό τον "Αρχιεπίσκοπον κ. "Ιε
ρόνυμον, ύπήρξε άπό τους σοβαρότερους στυλοβάτες τού καθεστώς. "Η έ άνθ-
μαλη, όμως, άνάσπαση τού κ. "Ιερωνύμου στο όρόνο των "Αθηνών έχει συγκλον
σει έκ βάθρων την "Ελληνική "Εκκλησία και την έφερε σε άνοικτή σύγκρουση
με τό Οίκουμενικό Πατριαρχείο. "Η δικλή κρίση βρίσκεται σε πλήρη έξαρση
τις μέρες αυτές και οι έθνικοί κίνδυνοι, που συνεπάγονται, είναι έξ έσου κρ
όηλοι όσο και σοβαροί. "Αλλά όέν σε έπικταθεί επί τού θέματος. "Αρκούμαι ν
παρατηρήσω πως ή κατάσταση αυτή είναι τό τελευταίο πράγμα που θα περίμενε
κανείς άπό την "Ελλάδα των "Ελλήνων Χριστιανών!...

ΕΡΩΤ.: Πολλές άυτικές κυβερνήσεις εύνοσυν τό παρόν καθέστώς, γιατί ό-
πήρξε πολύ "συνεργάσιμο" σε έξωτερικά θέματα - Κύπρος, ΝΑΤΟ, προσάθεια
διατηρήσεως καλών σχέσεων με την Τουρκία.

ΑΠΑΝΤ.: "Η στάση των άυτικών κυβερνήσεων είναι κάπως περίεργη. Παρουσι-
άζει δύο άντιφατικές όψεις.

"Όλες τους όέν παύουν να εκφράζουν τις εύχές τους για την άπο-
κατάσταση της δημοκρατίας στην "Ελλάδα. Ταυτόχρονα όμως όλες φροντίζουν να
βελτιώνουν τις σχέσεις τους με τό καθέστώς, γιά να μη βλάθουν τά οίκονομι-
κά τους συμφέροντα... Οι όρος που προσφέρουν, πράγματι, οι καρτούντες στο
ξένο κεφάλαιο, είναι τόσο γενναίοόωροι ώστε καμιά τους ν ε μη αισθάνεται
τή όδυναμ ή να τους περιφρονήσει.

Στοος έθνωπατικούς όμως "όργανισμούς ή στάση τους είναι έντελώς
διαφορετική. "Έξ αίτίας της ή "Ελλάδα των Συνταγματάρχων ύποχρεώθηκε ν άπο
χωρήσει άπό τό Συμβούλιο της Εθρόνης. Στην Ε.Ο.Κ. έγινε πάγωμα της Συμφωνί-
ας συνδέσεως, με άποτέλεσμα τεράστως ήτλης για τό παρόν και τό μέλλον
της "Ελληνικής οίκονομίας. "Αλλά και στο ΝΑΤΟ ή κατάσταση όέν είναι πολύ
καλύτερη. "Έκε έ βέβαια όέν είχαμε λήψη μέτρων έναντίον της μη δημοκρατικής
"Ελλάδος, όπως ζητήθηκε επανειλημμένα, χάρις στην έπίμονη παρέμβαση της
κυβερνήσεως των Η.Π.Α... "Αλλά ή κατηγορηματική άντίθεση άρκετών δυτικοευρω-
πατικών κυβερνήσεων στο σημερινό καθέστώς όέν είναι χωρίς σοβαρές συνέπειες

για τή χώρα μας. Οι άποφάσεις στο ΝΑΤΟ, όπως είναι γνωστό, λαμβάνονται με
παμψηφία. Καί παμψηφία -με τις σημερινές συνθήκες- είναι άδύνατον να έπι-
τευχθεί σε περίπτωση άνάγκης της "Ελλάδος.

ΕΡΩΤ.: Εύριε "Υπουργέ, τό καθέστώς βρίσκεται στην έξουσία επί έξη περι

που χρόνια. Δεν είναι απόδειξη αυτό δυνάμεις και σταθερότητας; Ποῦ ἀποδόει-
ται τὴν μακρὰ αὐτὴ περίοδο "ἡσυχίας", ὅπως ἰσχυρίζεται τὸ καθεστῶς;

ΑΠΑΝΤ.: Βέβαια γιὰ ἔξη χρόνια τὸ καθεστῶς ἦταν ἀκλόνητο. ἔχκε τὸν ἀπο-
κλειστικὸ ἔλεγχος τῆς ὀλικῆς δυνάμεις στὸ ἐσωτερικὸ. Καί τὴν ἀποφασιστικὴ
συμπαράσταση τῶν Η.Π.Α. στὸ ἐξωτερικὸ. Πολύ σοφά, ἐπομένως, ὁ ἑλληνικὸς λα-
ὸς, μὴ θέλοντας νὰ αἰματοκυλῆσει τὴ χώρα του σὲ μιά μάταιη προσπάθεια ἐπανα-
κτίσεως τῆς ἐλευθερίας του, ἔκρυψε τὴν ἀγανάκτησή του πίσω ἀπὸ μιά προσπι-
οτή "ἀπάθεια", ποῦ τὸ καθεστῶς θέλησε νὰ ἐρμηνεύσει ὡς ἀνοχή ἢ ἀποδοχή τῆς
καί τὸ γεγονός αὐτὸ δὲν μειώνει -ἀντίθετα ὑπογραμμίζει- τὸ ἠθικὸ μεγαλεῖο
ὧων προτίμησαν νὰ ἐκδηλώσουν δημόσια καὶ θαρραλέα τὴν ἀντίθεσή τους.

Σήμερα ὅμως οἱ συνθήκες ἔχουν ἀλλάξει ριζικά. Τὸ καθεστῶς δὲν
εἶναι πιά ὑπόχρηση. "Ἐχει ἱστορία. Καί πάνω σ'αὐτὴν κρύνεται. Γενικὴ εἶναι
ἡ διαπίστωση ὅτι ἀπέτυχε νὰ ὀύσει ἰκανοποιητικὴς λύσεις στὰ μεγάλα ἐθνικὰ
προβλήματα. "Ἐδῶσα ἤδη μερικὰ στοιχεῖα γιὰ τὴν ἀποτυχία του στὸν ἐκπαιδευ-
τὸ, σὸν ἔκκλησιαστικὸ, τὸν ὀικονομικὸ καὶ τὸν τομῆα τῆς ἐσωτερικῆς πολιτι-
κῆς. Δὲν χρειάζεται νὰ ἐκτεταθῶ περισσότερο. Ἐάν ὅμως ἀσυγχώρητη κερδί-
ση νὰ μὴ ἀναφερῶ σ'ἕνα στοιχεῖο, ἑξαιρετικὰ χαρακτηριστικὸ γιὰ τὴν ὄψη τοῦ
καθεστῶτος. Προχρὸς ἔνας ἀπὸ τοὺς ἀρχικοὺς ἠγέτες τοῦ πραξικοπήματος, ποῦ
διαφώνησε ἀργότερα μὲ τοὺς ἄλλους καὶ ἀποχώρησε, βγήκε δημόσια καὶ διατόπι-
σε σαφεῖς ὑπαινιγμοὺς γιὰ διαφθορά καὶ ὀικονομικὰ σκάνδαλα. Κανένας ἀπὸ
τοὺς παληοὺς συνταξιῶτες του δὲν τόλμησε νὰ τὸν διαφθέσει ἢ νὰ στραφῆ ἔναν-
τί του!...

Στὸ διεθνὴ τομῆα, ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, τὸ καθεστῶς δὲν μπορεῖ πιά
νὰ ὑπολογίζει στὴν ἀδιατάρακτη Ἀμερικανικὴ ὑποστήριξη. Μετὰ τὴν λήξη τοῦ
πολέμου τοῦ Βιετνάμ, τὸ ἐνόδιαφέρον τῶν μεγάλων δυνάμειν δὲ συγκεντρωθεῖ
στὴ διαμόρφωση μιάς νέας διεθνούς τάξεως στὴν ἑὴρση καί τὴν Ἀνατολικὴ Μεσο-
γειο. Στὸ πρόβλημα αὐτὸ ἡ δικτατορία στὴν Ἑλλάδα τίποτα τὸ θετικὸ δὲν μπο-
ρεῖ νὰ προσφέρει στὴν κυβέρνηση τῶν Η.Π.Α.. Ἀντίθετα μάλιστα ζημιώνει σο-
βαρὰ τὸ κύρος τῆς, ὡς δυνάμεις ποῦ ἠγεῖται τοῦ ἐλεύθερου κόσμου. Γι'αὐτὸ
ἡ Ἀμερικανικὴ ὑποστήριξη στὸ καθεστῶς ἀπὸ τώρα κι' ἔμπρός δὲν μπορεῖ νὰ ἐκ-
δηλώνεται μὲ τὸν ἴδιο ἀδίστακτὸ τρόπο.

"Ἔτσι καί τὰ ὄυβ βάρη τοῦ καθεστῶτος ἔχουν διαβρωθεῖ σοβαρὰ.
"Ὁ λαὸς τῶχει ἤδη συνειδητοποιήσει καὶ ἀρχίζει νὰ γυρίζει ἀπὸ τὴν "ἀπάθεια"
του. Ἀποδόει οἱ ἐκπαιδῶσεις τῶν ἀσφαλισμένων χῶς, τῶν φοιτητῶν καὶ τῶν
Κητροπολιτῶν σήμερα κ.ο.κ..

Ἐπροσθὶ τῶν κῆρυγμῶν τῶν λαϊκῶν ὀργανώσεων τὸ καθεστῶς δὲν ἔχει
ποῦ ἄλλοῦ νὰ προσφύγει ἀπὸ τὴν ἀμὴ βία καί τὴν ἀπροσημάτιστη ἀθῶαρεία.
Αὐτὸ ἀκριβῶς κάνει τίς μέρες ὄύς μὲ τῶς φοιτητῆς, τὸν τύπο κ.λ.π., χωρὶς
ὅμως νὰ ἐπιτυχάνει τίποτα τὸ ἀποφασιστικὸ γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῆς λαϊκῆς
ὀυσφορίας. Κατῶρθεσε, ἀντίθετα, νὰ ἐπιτόχει ἕνα πρῶγμα: Νὰ γκρεμίσει κατὰ
τρόπον ὀκτιρὸ τὴν μετῶπη τῆς φιλελευθέρωποποίησης, ποῦ μὲ τῶσο κόπο προσῶ-
θησε νὰ κτίσει τὰ τελευταῖα χρόνια.

ΕΡΩΤ.: Πῶς βλέπετε τὴν Ἑλλάδα στὸ 1980;

ΑΠΑΝΤ.: Στὸ 1984 ἡ Ἑλλάς πρέπει νὰ ἔχει ὀλοκληρώσει- σύμφωνα μὲ τὴν ἀρ-
χικὴ συμφωνία συνδέσεως- ὀλη τὴν προετοιμασία γιὰ τὴν ἀκλόνητη ἔνταξη τῆς
στὴν Ε.Ο.Κ. Ἡ σχετικὴ διαδικασία ὅμως σταμάτησε ἀπὸ τὸν Ἀπρίλιο τοῦ 1967.
Καί ὁ χρόνος ποῦ χῶθηκε δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ ἀναπληρωθεῖ.

Στὸ 1980 ἡ ἑὴρση τῶν ἔννεα δὲ μετατραπεῖ ἀπὸ ὀικονομικὴ σὲ πο-
λιτικὴ ἔνωση. Ἡ Ἑλλάδα, ἂν δὲν ἐπιτρέψει στὴ δημοκρατία δὲν ἔχει καμμία
ἐπιβία νὰ γίνεῖ ποτὲ μέλος τῆς.

Επί 1973-74, όπως πολύ καλά αντιλαμβάνεται και ο αρχηγός του στρατιωτικού καθεστώτος, θα διαμορφωθεί ή νέα διεθνής τάξη στο χώρο της Ευρώπης και της Ανατολικής Μεσογείου. Εάν ή νέα αυτή τάξη βρει την Ελλάδα στη σημερινή της κατάσταση ή χώρα μας θα παραμείνει ο απόβλητος της δημοκρατικής Ευρώπης για χρόνο απροσδιόριστο. Και με άλλες φασικά συνπειες για την έθνική μας υπόσταση.

Γι' αυτό επιβάλλεται έκτακτικα ή αποκατάσταση της δημοκρατίας πριν διαμορφωθεί όριστικά ή νέα διεθνής τάξη στην Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο. Και για ν' αφήσουμε τις περιστροφές: Η δικτατορία πρέπει να παραχωρήσει τη θέση της στη δημοκρατία άμεσα, εντός του 1973.

Αυτή είναι ή επιταγή των καιρών, που πρέπει και μπορεί να πραγματοποιηθεί, ~~με ήλιους και άνεμο~~..... Αυτή την ιστορική ανάγκη σε τελική ανάλυση, διερμηνεύει με τον αγώνα της και ή σκουδάζουσα νεολαία της Ελλάδος - ή Ελλάδα του μέλλοντος.

Υστερα από τη παραγκωνιά των έξη τελευταίων χρόνων είναι πολύ λά τα δειγμάτα της καλοκαρρίας, που μας έρχεται. Από παντού άρχισε να μωρώνει ή "Ανοιξη....." ή "Ανοιξη της δημοκρατίας".

